

Téma: Dopravní obory

Předmět: Doprava a zasílatelství (VŠE)

Zaslal(a): BezvaStudent

Dopravní obory

- Železniční
- Silniční
- Městská
- Letecká
- Říční
- Námořní
- Nekonvenční – lanovky, vleky, vlak-ne na kolejích, ale magnetickým polštářem, eskalátor
- Kombinovaná
- Potrubní

STARÉ - TRADIČNÍ

- Vodní, železniční

NOVÉ - PROGRESIVNÍ

- Silniční (schopnost od dveří ke dveřím), letecká doprava

Zvláštnosti dopravy

- Produkt dopravy – nehmotný efekt
- Časové nerovnosti (hodiny, den, týden, sezona)
- Prostorové nerovnosti
  - Různý obrat cestujících v místech zastavení
  - Rozdělení cestujících podle směru jízdy
  - Různé zatížení jednotlivých úseků
  - Rozdělení cestujících u hrany nástupiště
  - Rozdělení obsazenosti jednotlivých vozů, dveří

Ceny dopravy

- Úředně stanovené –státem regulované (Max, pevné, min) -> zpoplatnění dopravní infrastruktury
- Věcně usměrňované ceny – závazný postup při tvorbě a kalkulaci ceny – osobní, veřejná, vnitrostátní, pravidelná, železniční a autobusová
- Ceny smluvní, sjednané
  - Volná tvorba cen, tržní ceny....ostatní druhy dopravy

Ministerstvo financí

- Osobní veřejná vnitrostátní pravidelná železniční doprava

Kraje a obce

- Osobní vnitrostátní linková doprava (LINKOVÁ – nikde v zákoně není autobusová)
- Osobní veřejná vnitrostátní pravidelná železniční a osobní veřejná vnitrostátní linková doprava provozovaná v rámci integrované dopravy
- Městská a příměstská hromadná doprava osob provozovaná v rámci MHD

Věcně usměrňované ceny ŽD

- Ekonomicky oprávněné náklady na
- Přiměřený zisk, který
- Kompenzace poskytnuté ze státního rozpočtu či rozpočtů krajů a obcí na běžný rok za plnění závazků veřejné služby

Věcně usměrňované ceny - SD

- Ekonomicky oprávněné náklady linkové dopravy
- Přiměřený zisk odpovídající podmínkám běžného roku
- Prostředky poskytnuté z rozpočtu krajů a obcí za plnění smlouvy o závazku veřejné služby

Legislativní rámec

- Občanský zákoník
- Dopravní zákony
- Přepравní řády
- Smluvní přepravní podmínky

Přepравní řády

- Osobní přeprava - o přepravním radu pro veřejnou řádu pro drážní a silniční dopravu; O leteckém přepravním řádu
- Nákladní

Zavazadlo - cestuje s námi **X věc** - cestuje sama (kurýr)

Zasílatelské služby

- Zasílatel, speditér, zprostředkovatel – svým jménem na účet příkazce

Obstarání přepravy! – zprostředkování – zasílatelská smlouva – PŘÍKAZCE <-> ZASÍLATEL

Provedení přepravy – smlouva o přepravě věci – uskutečnění, realizace – smlouva přepravní, ODESÍLATEL <-> DOPRAVCE

Postavení zasílatele v přepravních vztazích

- Čistý zasílatel (obstarává přepravu, jedná v zájmu zboží, obstarává (to není podepisuje) přepravní smlouvu, může provést i úkony s tím související (za jeho peníze), provedení vlastního vstupu zasílatele
  - Právo vlastního vstupu zasílatele –
    - zasílatel realizuje přepravu sám
    - na základě zasílatelské smlouvy uzavírá i přepravní smlouvu, stává se zasílatelem i dopravcem
    - odpovídá za provedení přepravy ve smyslu ustanovení přepravní smlouvy, tzn. jako dopravce
    - provedení vlastního vstupu reálně..
  - Zasílatel jako smluvní dopravce
    - Uzavře smlouvu s přepravcem – přepravní
    - Na smluvním základě daným přepravní smlouvou, přebírá odpovědnost
    - Vlastní provedení přeprav
  - Zasílatel jako MTO
    - Organizátor, ale i realizátor systému multimodální přepravy
    - Provoz realizuje sám nebo s najatými dopravci a dalšími subjekty
    - Přepravy obstarává a provádí na základě multimodálních konosamentů (multimodální náložní list FIATA FBL – náložní list je obchodovatelný cenný papír)
  - , zasílatel s právem vlastního vstupu, zasílatel jako smluvní dopravce, zasílatel jako MTO (multi training operator) – kombinovaná přeprava

Kompenzace (dříve dotace) – poskytuje objednatel ze svého rozpočtu (Stát, kraj, obec, firma)

- **Stát** – objednává vlaky v kategorii rychlík (NENÍ EXPRESS A UŽ VŮBEC NE LEO EXPRESS), express objednává taky
- **Inter city** – RegioJet, Pendolino, -> Stát na ně nic neplatí
- **OS,SP** (osobní a spěšný) – objednávají obce a kraje (spěšný může být úplně stejný trasově jako rychlík...jen rychlík objednává STÁT)
- **ZDO** – základní dopravní obsluha, ministerstvo (stát)
- **ODO** – ostatní DO, kraje chtějí, aby to jezdilo vícrát, obce se domluví...žádný zákon na to není (u nás)

Standardy kvality a bezpečnosti (povinné)

- Informační zařízení pro cestující, přeprava osob s omezenou schopností pohybu orientace, technické parametry vozidel

Dnes v podmínkách soutěží nízko podlažnost...atd

Základní standardy DO – VOLNÉ! (měkké – přizpůsobovány místním podmínkám)

- Standard četnosti spojů (počet spojů)
  - Pracovní den x víkend (Ve Zlínském kraji jezdí o víkendu docela dost, jinde to nejede vůbec)
- Standard dostupnosti veřejné osobní dopravy (pokrytí území zastávkami)...vzdálenost k zastávce (docházková)
  - V Praze vzdálenost do 500m, Na JM mělo být původně víc stanic, aby šlo chodit pěšky nebo jen 2, protože se stejně musí jezdit autobusem...jinde ten 1 km ideál – tj 15min, standard Středočeského kraje 1,5 km – 3 přestupy maximálně, návaznost max 20 min v rámci závazku veřejné služby (tj když si ho někdo objednal)
  - Vysočina nechce spojovat s Jihlavou...že to nepotřebuje

Uspořádání trhu

- Volná konkurence - u dopravy, kterou si nikdo neobjednává = dálková a mezinárodní, noční vlaky EuroNight +...nepravidelná doprava
- Regulovaná konkurence - u nás jediná trať kde jde vydělat -> Praha - Ostrava...ale je zde masakr dopravců a nikdo nevydělá (i pendolino - díly překlápění je o 6 min rychlejší), Pak Praha - Brno....ale zde CD to moc dobře neuchopily, Česká Třebová - Brno...taky se hodí
- Uzavřený trh - darujeme dopravci ve výběrovém řízení -> autobus na 5 let smlouva, vlak dříve za 10 let...u nás se uvažuje o 12-15 let -> motivace, aby koupil nový vlak (pantak jezdí a je ze 60 let!!!! - to by bus byl dávno na šrot)

Praha - Ostrava - ztráta 225 korun pro zajímavost na 1 km - někde byznys dělat nejde